

Nguồn lực tôn giáo thúc đẩy sự phát triển bền vững của tỉnh Tây Ninh

THÁI MỸ PHỤNG

Học viên XDĐ&CQNN K28,1A, Học viện Báo chí và Tuyên truyền

Email: thaimyphung203@gmail.com

Tóm tắt: Tôn giáo đã được Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII xác định là một trong những nguồn lực để phát triển đất nước, □Phát huy giá trị văn hóa, đạo đức tốt đẹp và các nguồn lực của tôn giáo cho sự nghiệp phát triển đất nước⁽¹⁾. Tây Ninh là tỉnh có nhiều tôn giáo, vì vậy, phát huy tối đa các nguồn lực của tổ chức, cá nhân các tôn giáo có ý nghĩa hết sức quan trọng trong sự nghiệp xây dựng và phát triển bền vững địa phương trong giai đoạn hiện nay.

Từ khóa: nguồn lực tôn giáo, phát triển bền vững, các tôn giáo ở tỉnh Tây Ninh

1. Các tôn giáo ở tỉnh Tây Ninh

Tây Ninh là tỉnh có đường biên giới dài 240km giáp với 03 tỉnh của Campuchia và nằm trong vùng kinh tế trọng điểm phía nam với hơn 70% dân số theo 08 tôn giáo được Nhà nước công nhận và cấp đăng ký hoạt động, gồm Cao Đài, Phật giáo, Công giáo, Tin lành, Hồi giáo, Islam, Phật giáo Hòa Hảo, Tịnh độ Cư sĩ Phật hội Việt Nam, Baha'í, đặc biệt tỉnh có Trung ương Hội Thánh Cao Đài Tòa Thánh Tây Ninh với trên 580.000 người theo đạo (chiếm tỉ lệ 48,63% dân số của tỉnh)⁽²⁾, đồng bào theo tôn giáo có vai trò quan trọng trong sự phát triển chung và bền vững của địa phương.

2. Thực hiện tốt công tác tôn giáo trên địa bàn tỉnh Tây Ninh

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đặt ra nhiệm vụ cho công tác tôn giáo là: □Vận động, đoàn kết, tập hợp các tổ chức tôn giáo, chức sắc, tín đồ □sống tốt đời đẹp đạo□, đóng góp tích cực cho công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Bảo đảm cho các tổ chức tôn giáo hoạt động theo quy định pháp luật và hiến chương, điều lệ được Nhà nước công nhận. Phát huy những giá trị văn hóa, đạo đức tốt đẹp và các nguồn lực của các tôn giáo cho sự nghiệp phát triển đất nước. Kiên quyết đấu tranh và xử lý nghiêm minh những đối tượng lợi dụng tôn giáo chống phá Đảng, Nhà nước, chế độ xã hội chủ nghĩa; chia rẽ, phá hoại đoàn kết tôn giáo và khối đại đoàn kết dân tộc□⁽³⁾.

Tỉnh Tây Ninh luôn tôn trọng các chức sắc, chức việc tôn giáo và quan tâm đến giáo dân, hướng họ vào các hoạt động chung của đất nước cũng như địa phương theo phương châm: □Ai có tài, có đức, có sức, có lòng phụng sự Tổ quốc và phục vụ nhân dân thì ta đoàn kết với họ□⁽⁴⁾. Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh trong việc giải quyết

vấn đề tôn giáo, đoàn kết tôn giáo - dân tộc hiện nay, Ban Thường vụ Tỉnh ủy lựa chọn chuyên đề năm 2023 là Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về phát huy sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc, đổi mới sáng tạo, khơi dậy khát vọng vươn lên để Tây Ninh phát triển nhanh và bền vững.

Các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền địa phương tỉnh Tây Ninh quán triệt rõ công tác tôn giáo là nhiệm vụ của cả hệ thống chính trị tỉnh, đặc biệt chú trọng phát huy những giá trị tích cực về đạo đức, văn hóa tôn giáo, những đóng góp của tổ chức, cá nhân tôn giáo trong phát triển kinh tế - văn hóa - xã hội của địa phương thông qua việc thực hiện tốt các mặt sau:

Các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền địa phương thường xuyên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, kiểm tra giám sát, sơ kết, tổng kết các nghị quyết, chỉ thị, kết luận của Đảng có liên quan đến công tác tôn giáo, trong đó Chỉ thị 18-CT/TW được triển khai, quán triệt, thực hiện và sơ kết định kỳ hằng năm đã đạt nhiều kết quả tích cực.

Các hoạt động tôn giáo luôn được quan tâm, nhân dịp Tết và lễ trọng đại của các tôn giáo, dân tộc đều tổ chức các đoàn đến thăm, chúc mừng. Trong 5 năm (2018 - 2022), các cấp, các ngành đã tổ chức khoảng 420 đoàn, tặng trên 24.600 phần quà cho chức sắc, già làng, người uy tín dân tộc tiêu biểu; tổ chức thăm hỏi, hỗ trợ, chia sẻ khó khăn của chức sắc, chức việc, đồng bào tôn giáo, dân tộc bị ảnh hưởng bởi dịch bệnh Covid-19, tạo được sự đồng thuận, chuyển biến tích cực trong nhận thức của chức sắc, chức việc, người theo tôn giáo tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, Nhà nước⁽⁵⁾.

Chính quyền các cấp thường xuyên hướng dẫn, giải quyết nhu cầu tín ngưỡng, tôn giáo chính đáng; xem xét, giải quyết 357 trường hợp liên quan đến nhu cầu hoạt

động tôn giáo; chấp thuận đăng ký bổ nhiệm 938 vị chức sắc, chức việc giữ các chức vụ trong tôn giáo; chấp thuận mở 09 lớp đào tạo, bồi dưỡng chức sắc, chức việc; chấp thuận cho các tổ chức tôn giáo tổ chức Đại hội nhiệm kỳ; trong năm 2022 đã tổ chức 19 hội nghị tiếp xúc dân tộc, tôn giáo theo định kỳ, ghi nhận 40 ý kiến, đề xuất liên quan đến các hoạt động tôn giáo và đời sống đồng bào dân tộc...⁽⁶⁾ Triển khai thực hiện có hiệu quả các chính sách, chương trình, dự án đầu tư phát triển kinh tế - xã hội ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng tôn giáo. Tập trung giải quyết những vấn đề xã hội bức xúc, không để xảy ra điểm nóng.

Công tác rà soát, giải quyết vấn đề nhà đất liên quan đến tôn giáo có nhiều chuyển biến tích cực về quy hoạch, cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cơ sở tôn giáo, giải quyết các tranh chấp, khiếu nại, tố cáo về đất đai, cơ sở thờ tự có liên quan đến tôn giáo, từng bước đáp ứng nhu cầu tín ngưỡng, tôn giáo chính đáng của nhân dân. Đến nay, Ủy ban nhân dân tỉnh đã cấp 36 cơ sở nhà, đất cho Hội Thánh Cao Đài Tòa thánh Tây Ninh sử dụng vào mục đích tôn giáo; còn lại 30 cơ sở nhà, đất có nguồn gốc tôn giáo Cao Đài, tỉnh rất quan tâm và đang xem xét, giải quyết theo trình tự và quy định của pháp luật; các ngành liên quan giải quyết 09 vụ khiếu kiện liên quan đất đai tôn giáo về quy hoạch, đền bù⁽⁷⁾.

Công tác xây dựng, củng cố hệ thống chính trị cơ sở, phát triển đảng viên trong đồng bào tôn giáo được các cấp ủy quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo và thực hiện có hiệu quả, chất lượng, đúng quy trình; Ban Tổ chức Tỉnh ủy đã ban hành Hướng dẫn số 27-HD/BTCTU, ngày 28/8/2020 về một số nội dung cụ thể đảng viên tham gia sinh hoạt tôn giáo; 100% ấp, khu phố đều có chi bộ, có 30/535 ấp, khu phố có Bí thư chi bộ, 06/94 xã, phường, thị trấn có Bí thư đảng ủy và 04/94 xã, phường, thị trấn có Chủ tịch Ủy ban nhân dân là người theo tôn giáo⁽⁸⁾.

Công tác quản lý, hướng dẫn, giao nhiệm vụ cho đảng viên là người theo tôn giáo từng bước đi vào nề nếp và chặt chẽ hơn, kết hợp công tác quản lý với công tác giáo dục chính trị tư tưởng. Hầu hết đảng viên là người theo tôn giáo được chi bộ nơi sinh hoạt phân công nhiệm vụ cụ thể phù hợp với sức khỏe, sở trường công tác; ngoài sinh hoạt tín ngưỡng, tôn giáo thuần túy được pháp luật cho phép, đảng viên là người theo tôn giáo còn được phân công là lực lượng nòng cốt trong tập hợp quần chúng tín đồ hướng ứng công cuộc đổi mới của đất nước, giác ngộ tín đồ tích cực đấu tranh với những âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch; nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của tín đồ; tuyên truyền, vận động tín

đồ thực hiện tốt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Với vai trò là cầu nối quan trọng của Đảng và Nhà nước với nhân dân, trong thời gian qua, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội và hội quần chúng các cấp quan tâm đổi mới nội dung, phương thức tập hợp; chủ động, tích cực tiếp xúc với các chức sắc, chức việc để tăng cường sự hiểu biết, cởi mở, chân thành, tạo niềm tin cho tín đồ tôn giáo hiểu, gắn bó, đồng hành cùng dân tộc. Đẩy mạnh công tác vận động chức sắc, chức việc, tín đồ tôn giáo tham gia bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp, tham gia các tổ chức đoàn thể.

Cùng với xu thế hội nhập, những năm gần đây, công tác đối ngoại của tôn giáo trong tỉnh ngày càng được mở rộng. Từ năm 2018 đến nay, các cấp ủy, chính quyền đã tạo điều kiện cho 82 đoàn ra, đoàn vào liên quan hoạt động đối ngoại tôn giáo. Trong đó, Hội Thánh Cao Đài Tòa thánh Tây Ninh tổ chức 01 chuyến đi giao lưu, dự Hội nghị Cesnur tại Đài Loan; có 81 đoàn nước ngoài với 777 người đến thăm viếng, tìm hiểu tình hình sinh hoạt của tôn giáo Cao Đài và thăm các Thánh đường Hồi giáo trong tỉnh. Ngoài ra, có một số chức sắc, chức việc tôn giáo xuất cảnh đi nước ngoài để tham gia hoạt động tôn giáo, công tác từ thiện xã hội ở Campuchia và đi du lịch, thăm thân nhân. Tất cả các tổ chức, cá nhân trong tôn giáo tham gia hoạt động đối ngoại tôn giáo đều có thông báo, đăng ký với cơ quan Nhà nước, chính quyền địa phương theo đúng quy định của pháp luật⁽⁹⁾.

Cấp ủy, chính quyền, các ngành, các cấp thường xuyên vận động, đấu tranh phản bác những luận điệu sai trái, xuyên tạc của các thế lực thù địch; thực hiện tốt phương châm lấy tôn giáo để đấu tranh với các hành vi phản tôn giáo và vi phạm pháp luật; luôn quan tâm, chỉ đạo các cơ quan, ban ngành có liên quan trong công tác tuyên truyền, vận động, định hướng cho các tổ chức tôn giáo hoạt động theo đúng quy định của pháp luật và Hiến chương hành đạo để ra, giữ gìn đoàn kết nội bộ trong tôn giáo; kịp thời nắm tình hình, chủ động phát hiện, ngăn chặn âm mưu của các thế lực thù địch, đối tượng cực đoan, các tổ chức "đội lốt" tôn giáo, lợi dụng tôn giáo để chống phá Đảng, Nhà nước, nhân dân.

3. Những đóng góp của các tổ chức, cá nhân tôn giáo cho sự phát triển kinh tế, an sinh xã hội của tỉnh Tây Ninh

Tôn giáo là một thực thể đã, đang và tiếp tục tồn tại, vận động phát triển với toàn bộ hệ giá trị tinh thần là đạo đức, văn hóa thể hiện trong hệ thống triết lý, giới

luật, lễ nghi và giá trị vật chất bao gồm nguồn nhân lực, nguồn vốn của tôn giáo, tương tác với các thiết chế xã hội khác.

Dưới sự lãnh đạo của cấp ủy, quản lý của chính quyền địa phương phối hợp với Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội, những giá trị tinh thần và vật chất của tôn giáo đã được sử dụng và phát huy hiệu quả, các cá nhân và tổ chức tôn giáo có thể tham góp tích cực thúc đẩy sự phát triển bền vững của tỉnh Tây Ninh.

Qua công tác tuyên truyền, vận động, đại bộ phận chức sắc, chức việc, tín đồ các tôn giáo trên địa bàn tỉnh nhận thức rõ hơn và chấp hành tốt những chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Trong hành đạo, các tôn giáo trực thuộc trên địa bàn tỉnh có sự gắn kết chặt chẽ, tôn trọng nhau tạo sự đồng thuận, tiến bộ xã hội và thực hiện tốt hướng dẫn của chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, đoàn thể các cấp; quan tâm hơn đến tình hình chính trị, kinh tế của đất nước, tỉnh nhà. Đặc biệt, các tôn giáo trên địa bàn tỉnh tích cực hưởng ứng phong trào "Toàn dân tham gia ủng hộ vật chất, kinh phí phòng, chống dịch Covid-19" được hơn 7,5 tỷ đồng; các phong trào thi đua yêu nước; cuộc vận động "Tây Ninh chung tay xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh" do Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh phối hợp các ngành thực hiện. Trong vòng 05 năm, các tôn giáo đã ủng hộ đóng góp xây tặng 84 ngôi nhà đại đoàn kết, 08 nhà tình thương trị giá hơn 3,8 tỷ đồng; ủng hộ quỹ Vì người nghèo 900 triệu đồng; sửa chữa, làm 9,7 km đường giao thông nông thôn; lắp đặt bóng đèn chiếu sáng và camera an ninh trên 31 tuyến đường với tổng trị giá hơn 5,1 tỷ đồng; trao tặng trên 38.000 phần quà trị giá trên 14 tỷ đồng cho người nghèo, người neo đơn, người có hoàn cảnh khó khăn;... Nhiều mô hình vận động tổ chức, chức sắc, chức việc, tín đồ tôn giáo tiếp tục duy trì và phát huy hiệu quả như: Vùng tôn giáo không có tệ nạn; Dân vận chính quyền trong đồng bào tôn giáo; Xứ đạo, họ đạo an toàn về an ninh trật tự; Tổ phụ nữ tôn giáo thực hiện phương châm "Sống tốt đời, đẹp đạo"; Tôn giáo tham gia bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu; Họ đạo Cao Đài tự phòng, tự quản về an ninh trật tự... Thông qua các hoạt động để ghi nhận những đóng góp, Ủy ban nhân dân tỉnh và các ngành liên quan đã khen thưởng cho 46 tập thể và 31 cá nhân có thành tích xuất sắc trong hoạt động tôn giáo năm 2022⁽¹⁰⁾.

Hiệu quả của công tác tôn giáo giúp phát huy các giá trị văn hóa, đạo đức tốt đẹp của tôn giáo trong xã hội, góp phần không nhỏ trong việc duy trì đạo đức xã

hội, xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư, chống lại sự xâm nhập của tệ nạn xã hội, phát huy vai trò của các tôn giáo trong việc tham gia các hoạt động y tế, giáo dục, bảo trợ xã hội, từ thiện nhân đạo ở cơ sở với tổng số tiền vận động được hàng chục tỷ đồng/năm. Năm 2022, các tổ chức, cá nhân tôn giáo đã đóng góp cho công tác an sinh xã hội trên địa bàn tỉnh là 85,2 tỷ đồng. Có 63 tổ chức, cá nhân hiến đất làm đường giao thông trị giá khoảng 2,95 tỷ đồng⁽¹¹⁾. Các giá trị đạo đức tôn giáo còn giúp địa phương phát triển kinh tế không xa rời đạo đức xã hội, phát triển kinh tế đi đôi với bảo vệ môi trường, điều này đã tạo nên nét độc đáo của tỉnh Tây Ninh với nhiều mô hình, hoạt động thiết thực. Những giá trị đó của tôn giáo được các chức sắc, chức việc, tín đồ trên địa bàn tỉnh giữ gìn và lan tỏa trong cộng đồng tạo sự ổn định và làm nên sự gắn kết, sức mạnh nội tại trong cộng đồng tôn giáo và làm cho tôn giáo luôn có một vị trí nhất định trong đời sống xã hội.

Tây Ninh còn là tỉnh hội tụ nhiều công trình kiến trúc mang đậm dấu ấn tôn giáo, nhiều cơ sở thờ tự cũng được xây dựng, tu sửa ngày càng khang trang hơn, thúc đẩy du lịch tâm linh tỉnh nhà ngày càng phát triển. Toàn tỉnh có hơn 830.000 tín đồ các tôn giáo, chiếm hơn 70% dân số tỉnh, đây chính là nguồn nhân lực quan trọng đóng góp vào sự phát triển của tỉnh. Họ là lực lượng lao động đông đảo, tích cực tham gia vào các hoạt động sản xuất với nhiều thành phần kinh tế, nhiều hộ dân làm kinh tế hiệu quả đã và đang trực tiếp tạo ra của cải vật chất cho xã hội. Họ là lực lượng cốt cán trong phong trào tôn giáo, tham gia xây dựng, củng cố hệ thống chính trị cơ sở, đảm bảo sự ổn định, thúc đẩy xây dựng khối đại đoàn kết dân tộc trong từng địa bàn, giữ vững an ninh trật tự địa phương và biên giới của Tổ quốc.

Các tôn giáo ở tỉnh Tây Ninh cùng chung sống hài hòa, gần bó, tương trợ, chung tay vì sự phát triển chung, làm phong phú thêm nét đẹp văn hóa, đời sống tinh thần của địa phương. Tỉnh Tây Ninh đã tập trung huy động mọi nguồn lực, trong đó phát huy nguồn lực tôn giáo hiệu quả góp phần đem lại cuộc sống bình yên, ấm no cho người dân nơi đây./.

(1), (3) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, T1, Nxb. CTQG, Hà Nội, tr.171.

(2), (5), (6), (7), (8), (9), (10) Ban Dân vận Tỉnh ủy Tây Ninh (2022), *Báo cáo tình hình tôn giáo và công tác tôn giáo tỉnh Tây Ninh (2020 - 2022)*, Tây Ninh.

(4) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. CTQG, Hà Nội, T.9, tr.224.